THE FEATURES OF DIDACTIC ACTIVITIES IN SIMULTANEOUS EDUCATION

Elena Lucia Mara

Prof., PhD., "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract:The specificity of didactic activities in education simultaneously presents particularities of small school age, elements of organizing the activity in simultaneous education, the methodology of simultaneous teaching, types of lessons, stages in the study of Romanian language and literature at the same time, the application of didactic principles in the independent work of pupils - activity predominant in simultaneous classes and aspect related to development. In assuring and enhancing the rhythm of learning, in building capacities and attitudes, in acquiring knowledge in accordance with current society requirements, school, being an active factor of progress, is called upon to use the most efficient and appropriate pathways. At the level of primary education, where intellectual property skills are based, didactic play offers a good framework for active learning, while stimulating students' initiative and creativity. In order to enter into the universe of the personality of each child, it is necessary to first know the general features of the small school age.

Keywords: simultaneously education, types of lessons, didactic principles, creativity, primary school

În asigurarea şi stimularea creşterii ritmului de învăţare, în formarea de capacităţi şi atitudini, în însuşirea de cunoştinţe în conformitate cu cerinţele actuale ale societăţii, școala, fiind factor activ al progresului este chemată să utilizeze cele mai eficiente și mai potrivite căi. La nivelul învăţământului primar, unde se pun bazele deprinderilor de muncă intelectuală, jocul didactic oferă un cadru propice de realizare a unui învăţământ activ, stimulând în acelaşi timp iniţiativa şi creativitatea elevilor. Pentru a intra în universul personalității fiecărui copil este necesar să cunoaștem mai întâi trăsăturile generale ce caracterizează vârsta școlară mică. La vârsta școlară mică, dezvoltarea psihică a copilului se face, în mare măsură, sub influența vieții școlare. În această perioadă se modifică fundamental relațiile copilului cu cei din jurul său și se formează relații caracteristice colectivului școlar. Între 6 – 8 ani, copilul se adaptează la condițiile școlare, iar dezvoltarea sa psihică se găsește într-un stadiu de echilibru care favorizează activitățile ce prilejuiesc situații adecvate pentru asimilarea și completarea de cunoștințe.

Conform afirmațiilor lui H. Wallon, perioada de 7-10 ani este perioad în care copilul continuă să-și dezvolte toate formele de sensibilitate (vizuală, auditivă, tactilă, kinestezică, etc.), precum și toate formele complexe ale percepției: spațiul, timpul, mișcarea. El manifestă în această perioadă o mai mare curiozitate față de tot ce se petrece în jurul său. Orizontul mental cunoaște o intensă lărgire în această etapă de dezvoltare a copilului. Dintre însușirile dobândite, subordonarea și includerea percepției în acte de gândire duce la creșterea caracterului organizat, sistematizat al activității intelectuale și a activității perceptive. La intrarea în școală imaginația copilului este

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

relativ dezvoltată. În perioada școlarității mici, școlarul se află în situaţia de a manipula o cantitate mare de informaţii, ceea ce îi dezvoltă, în mod controlat şi gradat-gândirea. După J. Piaget, la 6-7 ani copilul se află în **stadiul preoperaţional** (inteligenţa prelogică, simbolică, egocentrică), după 7 ani se află în studiul operaţiilor concrete, iar spre 11 -12 ani în **stadiul operaţiilor formale**. Are loc saltul de la gândirea reprezentativă la **gândirea operativă**, pe baza operaţiilor logice „acţiuni interiorizate, reversibile şi structurate". Are loc saltul de la gândirea reprezentativă la **gândirea operativă**, pe baza operaţiilor logice „acţiuni interiorizate, reversibile şi structurate". **Reversibilitatea** marchează progresul în dezvoltarea intelectuală şi reprezintă un beneficiu al gândirii şcolarului mic.

Şcolarul mic nu mai este prizonierul propriului său punct de vedere **„să gândească ceea ce vede" (gândire egocentrică)** ci se află în situaţia de a lua în considerare o diversitate de puncte de vedere **„vede ceea ce gândeşte"**, drept urmare a cristalizării structurilor mintale ce au la bază achiziţia reversibilităţii. U. Şchiopu şi E. Verza consideră regulile operative drept **algoritmi ai activităţii intelectuale** de tipul:

- algoritmi de lucru (de aplicare-rezolvare);
- algoritmi de identificare (recunoaştere);
- algoritmi de control (grupări de reversibilitate).

De obicei, şcolarul mic întâmpină dificultăţi la ultimele două tipuri de algoritmi, fapt pentru care se utilizează şi jocul didactic, întâi în planul acţiunilor concrete, apoi în cel al acţiunilor mintale. Construcţiile logice îmbracă forma unor **judecăţi** şi **raţionamente** ce-i permit şcolarului să surprindă fenomene inaccesibile simţurilor: **permanenţa, invarianţa**, ceea ce arată că acum, gândirea se situează în plan abstract, categorial „indicatorul formării operaţiilor concrete îl constituie ideea de **invariantă, de conservare** a unor caracteristici" (număr, lungime, suprafaţă, greutate, volum). Surprinderea invarianţei (ceea ce este constant şi identic) este o caracteristică a gândirii logice ce presupune capacitatea de a coordona operaţiile gândirii, de a le grupa în sisteme coerente. "Baza psihologică a admiterii invarianţei este reversibilitatea". În stadiul operaţiilor concrete, operaţiile mintale rămân dependente de materialul concret, ceea ce explică prezenţa **gândirii categorial-concretă (noţională)**, iar în stadiul operaţiilor formale apar formele categorial-abstracte (conceptele). În perioada şcolarităţii mici se dezvoltă cunoaşterea directă, ordonată, conştientizată, sporeşte învăţarea indirectă, dedusă. Se pot alege jocuri didactice ţinând cont că în gândire se manifestă independenţa (8 ani), supleţe (9-10 ani), spirit critic întemeiat logic (10-11 ani). Sub efectul dezvoltării psihice şi al influenţelor educative, gândirea tinde să se organizeze în jurul câtorva noţiuni fundamentale, cum ar fi cele de timp, spaţiu, număr, mişcare etc. Capacitatea de cunoaştere sporeşte şi datorită **memoriei** care capătă, treptat, un caracter voluntar, conştient.

Se dezvoltă **limbajul** oral şi scris, iar o latură importantă a limbajului oral o constituie conduita de ascultare. Şcolarul mic învaţă să asculte explicaţiile învăţătorului, solicitările colegilor - parteneri de joc. Schemele folosite solicită participarea activă a proceselor imaginative, în special a **imaginaţiei reproductive**. Elevul se află adesea în situaţia de a reconstitui imaginea unei realităţi. **Imaginaţia creatoare** poate fi stimulată şi prin jocul didactic. Elevul creativ „înţelege, prelucrează materialul... face orice fel de sinteze ... vine cu propriile explicaţii". În plan **afectiv-motivaţional**, trăirile intelectuale sunt generate de învăţare, cu reuşite şi eşecuri. Dacă învăţarea devine plăcută, atrăgătoare atunci este posibilă apariţia **curiozităţii intelectuale**. Viaţa afectivă este dependentă, pe de o parte, de anumite trebuinţe, iar pe de altă parte de relaţiile copilului cu mediul social din care face parte. Se dezvoltă sentimentul încrederii, stima de sine, mai ales prin activităţile bazate pe cooperare. Învăţătorul trebuie să vegheze în direcţia cultivării capacităţii de

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

stăpânire a manifestărilor emoţional primare. Cunoașterea psiho-pedagogică a elevului este o premisă a desfășurării cu mare succes a muncii instructiv-educative. Alegerea metodelor și procedeelor cele mai potrivite presupune cunoașterea temeinică a particularităților individuale ale elevilor, iar această cunoaștere se poate realiza prin studierea calităților, aptitudinilor, a laturii pozitive a personalității copilului, având ca rezultat și înlăturarea trăsăturilor negative ale acestuia.

Din punct de vedere al activității, școlarii mici se bazează în mare măsură pe afectivitatea învățătorului. Cadrul didactic, cunoscându-l pe copil, își formează o imagine cât mai exactă a posibilităților copilului, iar părinții trebuie să-i sădească acestuia încrederea în sine. S-a constatat că una dintre metodele care răspund cel mai bine trebuinţelor şcolarului mic este jocul didactic. Trebuinţa de a se juca este tocmai ceea ce permite copilului procurarea acelor mobiluri de acţiune pentru a-l implica în participarea activă la propria lui formare. În plan psihic predomină **interesul ludic**. Exersarea disponibilităţilor ludice prezintă un interes vital. **Motivaţia intrinsecă** este cea care declanşează şi orientează activitatea şcolarului, iar afectivitatea este cea care o întreţine prin declanşarea energiei necesare. Pentru ca activitatea întreprinsă de micul şcolar să fie dusă la bun sfârşit, este nevoie de acţiuni de mobilizare şi concentrare a energiei în vederea învingerii obstacolelor şi atingerii scopurilor conştient stabilite, adică de **voinţă** „proces psihic complex de reglaj superior ...”. Treptat se dobândesc **calităţi ale voinţei** ce caracterizează capacitatea de efort voluntar (puterea voinţei, perseverenţa, promptitudinea deciziei), care devin trăsături voluntare de caracter. **Atenţia** şcolarului mic poate realiza o optimizare a cunoaşterii, constând în „orientarea şi concentrarea activităţii psihice cognitive asupra unui obiect sau fenomen”. Prin antrenarea în activităţi variate, atractive, copilul este ajutat să-şi formeze atenţia selectivă, voluntară. Treptat se dobândesc **calităţile atenţiei** (volumul, stabilitatea, concentrarea, flexibilitatea, distribuţia).

În raport cu activitățile desfășurate, elevii își dezvoltă **aptitudini**. Acestea le asigură un fond pozitiv, inspirându-le încredere, determinându-i să persevereze, să creeze. **Aptitudinile speciale** pot influenţa dezvoltarea creativităţii şcolarului mic, facându-l apt să rezolve cu uşurinţă sarcinile de învăţare, să găsească soluţii inedite la problemele ivite. Temperamentul se exprimă prin dinamica şi ritmul activităţii psihice a şcolarului mic. Se urmăreşte formarea **trăsăturilor pozitive de caracter**, prevenirea şi înlăturarea celor negative. Datorită diversificării câmpului interrelaţional înregistrat în această perioadă, cea de-a treia copilărie este numită „vârsta socială”, iar datorită unei atenuări relative a izbucnirilor afective şi a înregistrării gustului pentru fantastic, este numită „vârsta maturităţii infantile”. Învăţătorul intră în posesia unor date concludente cu privire la particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor şi prin intermediul jocului didactic, care poate fi considerat și o metodă eficientă de cunoaşterea şi educarea şcolarilor mici, dovedindu-se utilă și în învățământul simultan.

Școlarul mic și învățământul simultan. Elemente de organizare a activității didactice

Învățământul simultan și organizarea acestuia reprezintă o realitate pedagogică ce conturează unul din efectele proceselor economico-sociale înregistrate în viața rurală, cu deosebire, depopularea satelor. Practica educațională a demonstrate că profesorul care lucrează simultan cu două sau mai multe clase poate obține, în condițiile unei bune organizări a procesului de predare-învățare, aceleași rezultate ca în cazul activității cu o singură clasă”.

Învățământul simultan în mediul rural a fost organizat din necesități obiective și are particularități specific care creează o problematic aparte în aplicarea ideilor formiste din educație. Efectivele mici de elevi impun desfășurarea activității cu un grup nou format, cuprinzând copii de vârste și cu inteligențe diferite. Școlile, în cele mai multe cazuri, sunt dotate deficitarși se află într-o stare perimată. Mediul social și economic de proveniență al elevilor își pune amprenta asupra

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

diferențelor inerindividuale de învățare, la care contribuie și climatul psihosocial și nivelul cultural scăzut al familiei. Activitatea didactică simultană la două, trei, patru sau cinci clase - cum este cazul de față- prezintă o serie de particularități. Dintre aceste particularități am remarcat ritmul mai alert de muncă al elevilor, dar și al învățătorului, decât în cazul unei lecții la o singură clasă, prin alternarea activității activității individuale ale elevilor cu a celor din alte clase.

Activitatea didactică la clase simultane solicit din partea învățătorului atenție distributivă pentru a-i urmări pe elevii care au activități independente, în timp ce desfășoară o activitate direct cu una din clase. Cadrul didactic are obligația zilnică la o temeinică pregătire științifică și metodică pentru alegerea temelor lucrărilor independente effectuate în clasă sau acasă, a dozării conținuturilor pentru clasele cu care lucrează direct și pentru selectarea mijloacelor de învățământ. Activitatea simultană cu elevii din clase diferite, care sunt diferențiați sub raportul vârstei, al nivelului de pregătire și de dezvoltare intelectuală necesită preocupări și opțiuni strategice speciale în ceea ce privește exercitarea influenței educative pentru diferitele categorii de elevi. Aceste strategii educative sunt cuprinse în metodologia predării simultane.

Metodologia predării simultane

Procesul instructiv-educativ se organiează pe baze științifice și constituie premise fundamental pentru asigurarea eficienței, mai ales în învățământul simultan. În școlile cu predare la clase simultane, procesul instructiv-educativ se realizează după aceleași planuri cadru de învățământ și programe școlare valabile pentru toate celelalte unități școlare, pe baza acelorași principii didactice. Aspectele cele mai importante care vizează problemele organizatorice sunt cele legate de gruparea claselor și repartizarea lor pe cadre didactice, alcătuirea orarului, planificarea activității didactice și organizarea sălii de curs. Practica în învățământul simultan a dovedit că este în beneficiul copilului să se grupeze clasele I cu clasa a II-a și clasa a III-a cu clasa a IV-a, deși în anii anteriori clasa I era grupată cu clasa a III-a la un cadru didactic, iar clasa a II-a cu clasa a IV-a- la cel de-al doilea cadru didactic. Repartizarea actuală respectă organizarea claselor și a activităților didactice ce se desfășoară în Ciclul achizițiilor fundamentale pentru clasele I-II, iar în Ciclul de dezvoltare pentru clasele a III-a și a IV-a.

Un alt avantaj este posibilitatea de a cuprinde toți copiii într-un sistem, derulând anumite activități în comun cu grupe de nivel diferit, favorizând astfel dezvoltarea competențelor elevilor din clasele mai mici prin emulație mimetică. Totodată, alternarea activității directe cu cea indirectă determină menținerea atenției asupra sarcinilor personale. Există însă și multe dezavantaje, cum ar fi apariția riscului „nivelării" programelor școlare, reducerea timpului destinat activității de predare-învățare-evaluare și al celui destinat lucrului individual acasă, al fiecărui elev, precum și distragerea involuntară a atenției elevilor în timpul lecției. Motivarea psihopedagogică pentru alcătuirea orarului la clasele simultane este generată de un ansamblu de trebuințe, dorințe, interese, scopuri, idealuri manifestate în atitudini și acțiuni. Motivația este una dintre variabilele cele mai importante pentru obținerea performanțelor.

Activitatea cu cinci clase simultane nu poate fi comparată cu activitatea la o singură clasă decât dintr-un singur punct de vedere: instruirea și educația elevilor se realizează pe baza acelorași principii pedagogice, iar în procesul dezvoltării complexe a personalității copiilor se parcurg aceleași etape. Grupurile diferite ca vârstă și nivel necesită programe diferențiate. Asocierea acestor grupuri de elevi inpune o altă manieră de organizare a orarului. În alcătuirea orarului trebuie avut în vedere respectarea planului cadru pentru învățământul primar, a schemei orare întocmite pe clase, a curbei de efort pe zi și săptămână și cuplarea disciplinelor. Aici este punctul vulnerabil pentru clasele simultane deoarece două ore cuplate defectuos nu pot oferi posibilități optime de alternare a activității directe cu cea independentă. Pentru aceasta trebuie urmărită

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

plasarea corectă a disciplinelor care se predau în aceeași oră la grupuri diferite (corespunzătoare nivelului de clasă), pentru obținerea de timp necesar orei respective. Un aspect important de remarcat îl reprezintă asigurarea unității între activitatea directă a învățătorului și munca independentă a elevilor, cât și trecerea firească de la o formă de activitate la alta, în cadrul aceleiași ore, și de la o clasă la alta, în aceeași oră de curs. Pentru a realiza trecerea firească de la o activitate la alta este necesar ca acestea să se încadreze în tipurile de lecții organizate în condițiile muncii simultane.

Tipuri de lecții organizate în condițiile muncii simultane

Caracteristica principală a lecției desfășurate în condițiile muncii simultane este libertatea totală pe care o are învățătorul în conceperea, organizarea și desfășurarea acesteia. Creativitatea învățătorului oferă posibilitatea structurării lecției astfel încât să obțină rezultatul pe care și-l dorește prin elasticitatea structurii, suplețea organizării și diversitatea desfășurării ei. Programa este cea care oferă coordinate de modernizare a lecției în sistemul activității simultane prin renunțarea la structuri prestabilite și adaptarea la cerințele clasei. Continuitatea în învățare este dată de integrarea cunoștințelor acumulate în structuri, procedee care introduc varietate , care asigură trăinicia celor învățate și duc la realizarea unor activități ce presupun corelarea noilor cunoștințe cu experiența personală a elevului. „Măsura în care sunt realizate obiectivele propuse constituie norma sigură de apreciere a reușitei metodologiei urmate. De altfel, nici nu s-ar putea încadra lecția simultană în restricții rigide, varietatea posibilităților de lucru fiind infinită”.

Formele activității de învățare la clasele simultane sunt munca directă cu elevii și activitatea lor independentă. Activitatea directă ocupă, de multe ori mai puțin timp sau tot atâta timp cât cea independentă a elevilor. Secvențele desfășurării unei lecții sunt structurate pe timpi de alternare a activității directe a învățătorului cu activitatea directă a elevului. În ceea ce privește verificarea orală a elevilor din lecția învățătorului cu o singură clasă, aceasta devine sarcină de muncă independentă pentru elevii claselor simultane. Consider că este foarte important gradul de conștinciozitate al elevilor în îndeplinirea sarcinilor, ca și capacitatea de control al acestora, care se situează la nivel mai ridicat. Deprinderile de muncă independent ale elevilor sunt astfel mai bine formate și stabilizate.

Atenția voluntară și capacitatea de concentrare prin crearea condițiilor pentru lucru continuu, rapid și intensiv, în activitatea directă cu elevii celorlalte clase cere adoptarea unui ton ponderat din partea cadrului didactic. Acesta poate vorbi în șoaptă cu elevii care îl privesc atunci când desfășoară o activitate directă de comunicare sau verificare.

Se cunosc trei situații diferite de îmbinare a lecțiilor cu diferite sarcini didactice:

- când la toate clasele sunt programate ***lecții de dobândire de noi cunoștințe***;
- când la două sau mai multe clase sunt programate ***lecții de dobândire de noi cunoștințe***, iar le celelalte clase- ***lecții de formare a priceperilor***, ***de repetare și sistematizare*** sau ***de verificare și evaluare a cunoștințelor***;
- când la toate clasele se programează ***lecții de repetare și sistematizare a cunoștințelor*** sau se pot îmbina ***lecții de repetare*** cu ***lecții de verificare;***

Materialul didactic demonstrativ care poate fi utilizat în diferite moment ale lecției este variat pentru că, în cadrul aceleiași lecții poate fi folosit material demonstrativ natural, cât și cel confecționat cu mijloace proprii sau material existent în dotarea școlii ca aparatură audio-vizuală. Utilizarea mijloacelor de învățământ în lecțiile desfășurate simultan prezintă unele particularități specifice, ca, de exemplu faptul că o parte din materialul didactic poate fi lăsat în clasă, pentru ca

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

elevii să-l poată observa anterior activității (ex. hărți, mulaje, planșe cu animale, cereale, legume, fructe etc.). Examinarea materialului demonstrative în timpul lecției se face într-un timp limitat, fapt care ar putea împiedica perceperea lui completă în anumite cazuri.

În ceea ce privește tema de casă, unii învățători renunță la acest pas considerând că elevii sunt supraîncărcați. Consider că tema dată elevilor pentru acasă, prin munca independentă constituie parte integrantă a procesului de învățământ. Temele pot fi folositoare în dobândirea cunoștințelor, pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor, priceperilor, dezvoltarea independenței gândirii ș.a. Acestea trebuie să fie alese cu grijă, să fie interesante, determinând asimilarea aproape fără efort a cunoștințelor și păstrarea lor în memorie, să fie accesibile, corespunzătoare nivelului mediu al clasei, să-i stimuleze, să aibă un carcter practice, să efectueze cu plăcere un volum de muncă mai mare. Un aspect important care contribuie la menținerea interesului pentru efectuarea temelor constă în corelarea dintre nivelul aspirațiilor și conștientizarea finalității temelor.

Aria curriculară Limbă și comunicare în învățământul simultan

Stăpânirea vocabularului unei limbi înseamnă cunoașterea fondului principal lexical al acestei limbi și bogățirea de sensuri ale cuvintelor. În învățământul simultan, prin aria curriculară Limbă și comunicare se urmărește înțelegerea de către elevi a bogăției limbii materne și folosirea corectă a ei, în relațiile cu oamenii. O mai bună cunoaștre a limbii române duce la însușirea cunoștințelor în toate domeniile, atât umanist cât și științific. Compartimentele principale ale limbii sunt: vocabularul, fonetica, ortografia, ortoepia și gramatica. Școala este cea care lărgește permanent și sistematic vocabularul elevilor prin lectura conștientă și prin însușirea cunoștințelor din celelalte discipline de învățământ. Pentru stăpânirea limbii nu este suficientă cunoașterea cuvintelor și a sensurilor lor. Este necesară cunoșaterea structurii și a construcției limbii.

Folosirea exercițiilor de comunicare orală și scrisă, în predarea limbii române, în aria curriculară Limbă și comunicare în învățământul simultan are ca scop să determinarea elevilor să formuleze corect ideile, să scrie ortografic, să elaboreze un plan de idei, o scrisoare, să realizeze o descriere, să prezinte o întâmplare, să formeze deprinderi de a folosi cartea, dicționarul, atlasul etc., trezindu-le elevilor interesul pentru literatura națională și universală.

Etape parcurse în studierea limbii și literaturii române

În studierea limbii și literaturii române în învățământul simultan se parcurg mai multe etape datorită volumuli și nivelului de cunoștințe care sunt stabilite prin programele școlare, în funcție de vârsta elevilor, de obiectivele, competențele și sarcinile specifice ciclurilor de învățământ. Acest fapt accentuează caracterul practic-aplicativ al studierii limbii și literaturii române. În noua situație, studiul limbii române se desfășoară în etapele: etapa prealfabetară, etapa alfabetară și postalfabetară. În perioada prealfabetară elevii se pregătesc să abordeze studiul literelor. Învățătorul se asigură că elevii pronunță correct cuvintele uzuale și sesizează toate sunetele dintr-un cuvânt, acest proces fiind numit **formarea auzului fonematic**. Pronunția corectă a cuvintelor asigură formarea deprinderilor de citire corectă și de scriere corectă. În general, elevul scrie cuvintele așa cum le pronunță. Înainte de a efectua exerciții de corectare a citirii și scrierii trebuie verificată pronunția cuvântului, a sunetelor, în special a celor care, prin anumite combinații pot fi pronunțate greșit, cum ar fi: r, l, s, z. În acest scop se folosește mult **metoda fonetică, analitico-sintetică**.

În perioada prealfabetară nu se rezolvă toate problemele referitoare la formarea deprinderilor de pronunție corectă și a auzului fonematic, așa că exercițiikle de acest tip se vor continua și în perioada alfabetară. Totuși, înainte de studierea alfabetului, elevul trebuie să fie pregătit pentru abordarea scrierii. Acest lucru se realizează prin exersarea elementelor grafice care

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

compun literele: linii, bastonașe, cârlige ș.a. Prin exercițiile de scriere se urmărește respectarea regulilor care vizează scrierea: poziția corectă la scris, mânuirea instrumentului de scris cu cele trei degete, mișcarea mâinii din încheietură, nu cu întreg brațul, evitarea scrierii crispate prin strângerea instrumentului de scris și mișcarea întregului corp etc. Acest tip de exerciții trebuie efectuate în special cu elevii de 6 ani care nu au frecventat grădinița, situația fiind caracteristică învățământului simultan. În această perioadă elevii se exprimă liber, dezvoltă idei, prezintă obiecte, iar activitatea preponderentă se realizează cu material diverse și jucării. Învățătorul va desfășura activități diferențiate cu elevii care nu au reușit să atingă obiectivele propuse.

În **etapa alfabetară** elevul învață să citească și să scrie litere, cuvinte și propoziții. Actual se merge pe o abordare intergrată a lecțiilor de comunicare în limba română. Există anumiți pași care trebuie urmați în abordarea integrată a citirii și scrierii.

În **lecția I**, aceștia sunt:

- Alegerea propoziției
- Stabilirea cuvântului în propoziție
- Despărțirea cuvântului în silabe
- Pronunția sunetului nou
- Prezentarea literei de tipar și intuirea ilustrației
- Citirea grupurilor de cuvinte
- Intuirea literei de mână
- Scrierea model a literei de mână
- Scrierea de cuvinte

Clasele cu elevii cu ritm lent de învățare pot încheia studiul literelor în prima lună a clasei a II-a, astfel că nu se explică repetența din acest motiv.

În **lecția a II-a**, pașii de urmat sunt următorii:

- Citirea textului
- Scrierea propozițiilor
- Exerciții de dezvoltare a exprimării și de scriere

La **clasa a II-a**, în prima parte a semestrului întâi se desfășoară perioada postalfabetară.Acum, elevii și-au format o serie de deprinderi de citire corectă și conștientă, iar lucrările independente capătă un character mai complex, sarcinile fiind mai dificile. Citirea în gând a textului nou, citirea selectivă a unor propoziții semnificative reprezintă un pas care servește la pregătirea pentru asimilarea noilor cunoștințe. În urma citirii individuale, elevul poate reda conținutul textului folosind cuvintele autorului sau cuvinte și expresii proprii. Copierea unui text cu scrierea unor ortograme, alcătuire și scrierea propozițiilor cu cuvinte date și respectarea semnelor de punctuație sunt aspecte ce se regăsesc în scrisul elevului de clasa a II-a.

În **clasa a III-a,** elevul citește cu intonația corespunzătoare, învață părțile de vorbire (substantiv, adjectiv, pronume, numeral, verb), alcătuiește compuneri după plan dat, folosește corespunzător ortogramele, poate dramatiza o operă literară ș.a.

În **clasa a IV-a**, elevul realizează planul de idei al unui text, caracterizează personaje, citește expresiv și fluent, realizează diferite tipuri de compuneri, face analize gramaticale, stăpânește bine cititul și scrisul.

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

Aplicarea principiilor didactice în munca independentă cu elevii în condițiile muncii simultan

Lecția este forma specifică a procesului de învățământ și prin conținutul ei trebuie să se desfășoare pe baza acelorași principii didactice, asigurând elevilor o pregătire substanțială, formând priceperi, deprinderi și cunoștințe. În activitatea instructiv-educativă se disting trei direcții principale: **informativă**, **formativă** și **educativă**. În învățământul primar, accentul cade pe latura formativă. În învățământul simultan, unde preponderentă este activitatea independentă a elevilor, pe lângă procesele de cunoaștere se dezvoltă și o serie de trăsături de caracter ca: spiritul de independență și inițiativă, perseverența, spiritul de disciplină și al răspunderii personale, autocontrolul. Toate activitățile independente trebuie să fie lipsite de orice urmă de formalism, să aibă un caracter creator, conștient și activ, să se creeze o strânsă legătură a teoriei cu practica, realizându-se astfel un important principiu didactic- **principiul legării teoriei de practică.**

În aceeași măsură, prin activitatea independentă se realizează **principiul intuiției** care presupune abordarea învățării ca proces de cunoastere, realizat în maniera senzorială, intuitivă. Respectarea principiului intuiției presupune valorizarea pedagogică a experienței directe în cunoaștere. Aplicarea acestui principiu în practica școlară previne formalismul și verbalismul. **Principiul însușirii conștiente și active a cunostintelor, priceperilor și deprinderilor** presupune participarea conștientă a elevului în actul învățării, respectiv înțelegerea cât mai clară și mai profundă a materialului de însușat. În același timp, acest lucru presupune efort personal (voluntar și susținut) al elevului, în activități precum: ascultare, scriere, dezbatere, experimentare, rezolvare de probleme, creație etc.

Principiul accesibilității și individualizării învățării, ceea ce înseamnă accesibilitatea conținutului, a metodelor și tehnicilor instruirii, a limbajului și formelor de activitate etc., pentru a realiza concordanța dintre posibilitățile elevilor și dificultățile învățării. Acest principiu se realizează prin seleționarea și gradarea informațiilor științifice și a exercițiilor care conduc la însușirea cunoștințelor și la formarea unor deprinderi. În realizarea acestui principiu este necesar să se țină cont de particularitățile fizice și psihice individuale ale copilului, pentru că fiecare copil are un ritm propriu de dezvoltare și are nevoie de sarcini didactice diferențiate.

Principiul însușirii temeinice a cunoștintelor și deprinderilor este reprezentat de însușirea durabilă a cunoștințelor și abilităților astfel încât acestea să poată fi actualizate și utilizate când se reclamă prezența lor. Temeinicia cunoștințelor însușite este generată de: baza intuitivă, concret-senzorială, de aplicații practice, de sistematizări logice, de însușirea conștientă și prin efort propriu, de completări și aprofundari continue.

Principiul sistematizării și continuității în învățare. Constă în desfășurarea ordonată, logică și pedagogică a conținuturilor predării și învățării.

Principiul asigurării conexiunii inverse reprezintă îmbunătățirea din mers a rezultatelor procesului instructiv-educativ, în funcție de informația primită despre rezultatele anterioare și asigură obținerea de efecte pozitive pentru procesul instructiv-educativ și reducerea sau eliminarea efectelor negative. Acest principiu se realizează prin evaluare ritmică, progresivă, formativă.

Evaluarea elevilor în clasele simultane la limba română Evaluarea reprezintă un proces continuu, de apreciere a calității, a importanței sau a utilității activității de predare- învățare. Se evaluează în scopul de a prognostica (îndeplinește funcția de orientare a activității care urmează), de a diagnostic (are rol de reglare a procesului de predare-învățare) și de a inventaria (rol de stabilire a nivelului de cunoștințe și capacități dobândite). Evaluarea se realizează inițial, continuu și final. În evaluarea rezultatelor școlare, învățătorul folosește descriptorii de performanță și matricea de evaluare, în vederea stabilirii calificativelor. Descriptorii sunt elaborați ca model, sunt

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)

formulați pe subcapacități și fiecare subcapacitate are elemente ierarhizate pe dificultate (de la simplu la complex), sunt cantitativi. Învățătorul elaborează singur descriptorii de performanță corespunzători celor trei niveluri: **FB, B, S.** Descriptorii sunt necesari pentru toate tipurile de evaluări, fie ea scrisă sau orală. Itemii sunt principala componentă a sistemului de evaluare și cuprind o sarcină de rezolvat în concordanţă cu un obiectiv operaţional sau competență. **Evaluarea la clasele simultane** este o acțiune esențială a unui process educațional efficient. Rezultatele acestui proces reprezintă repere pentru: motivarea elevilor în activitatea de învățare, pentru cadrele didactice în evaluarea și adaptarea demersului educațional și pentru familie, care primește un feed-back util. Spectrul larg al metodelor utilizate permite ca, evaluarea, să se concrtizeze și în activități de învățare incluse în majoritatea secvențelor lecției. Utilizarea metodelor tradiționale (probe orale, probe scrise, probe practice) este îmbunătățită prin folosirea metodelor complementare de evaluare, precum observația sistematică, portofoliu și proiectul. Învățătorul apelează tot mai des la instrumente de evaluare formativă preluate din ,, cadrul de gândire critică". Acest fapt permite elevilor să-și afirme personalitatea și să își valorifice propria experiență. Înainte de a realiza evaluarea este necesar să se răspundă la următoarele întrebări. Răspunzând la acestea, învățătorul va evalua eficient materialul propus spre evaluare.

BIBILOGRAPHY

Cosmovici, A., Iacob, L., (1999), *Psihologie şcolară*,Ed. Polirom, Iaşi.
Nicola L, (2003), *Tratat de pedagogie şcolară,* Ed. Aramis, Bucureşti.
Golu, P., şi colab., (1997), *Psihologia copilului*, E. D. P., RA, Bucureşti.
Stoica - Constantin, A., (2004), *Creativitatea*, Institutul European.
Neveanu, P. P., Zlate, M., Creţu, T., (1997), *Psihologie*, E. D. P., Bucureşti
Pavelea,T.D., Truța L., Macri C., Răduț-Taciu, R., Bocoș, M.,D.,(2015), *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*, Editura Paralela 45, Pitești.

BDD-A26445 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 22:14:34 UTC)